

IZAZOVI OCENJIVANJA U DIGITALNOM OKRUŽENJU

Dobrinka Kuzmanović, Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet

KONFERENCIJA

DIGITALNO OBRAZOVANJE 2021

8-10. APRIL 2021.

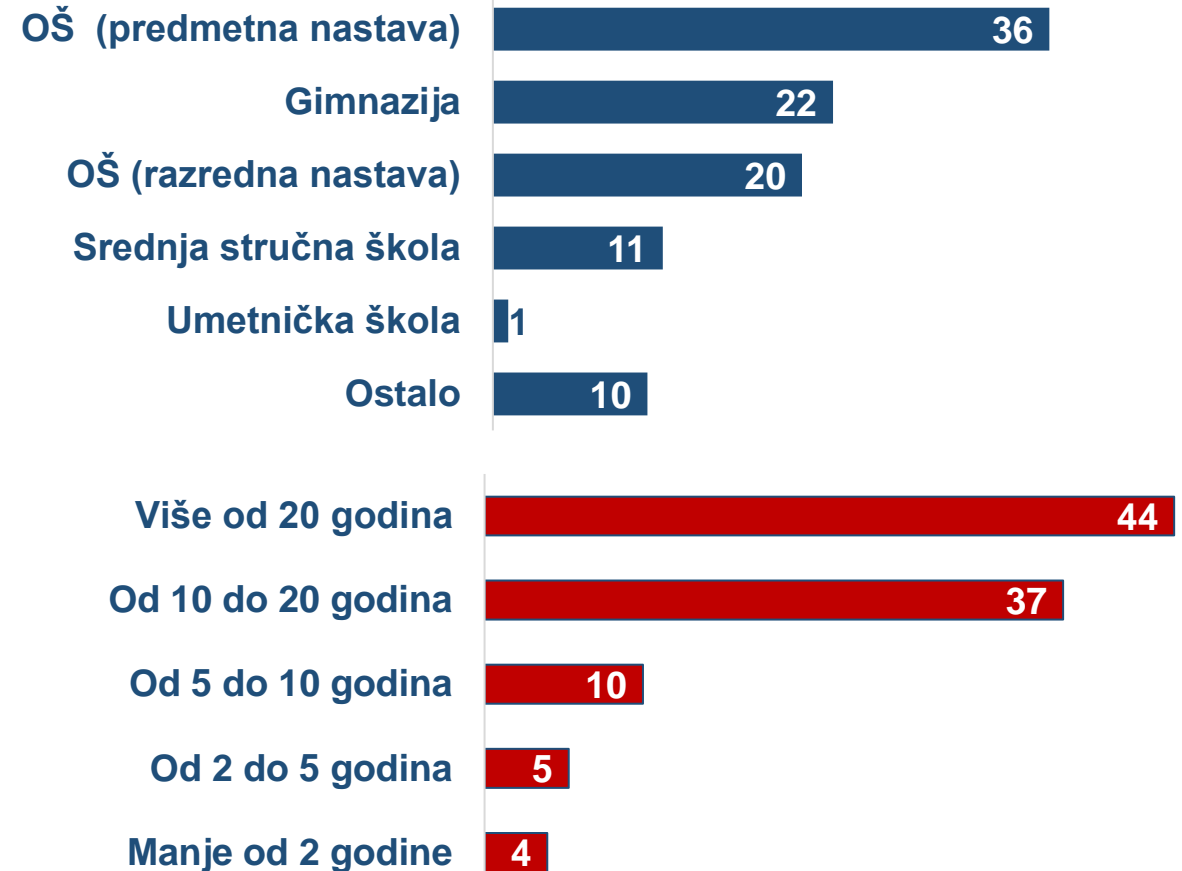
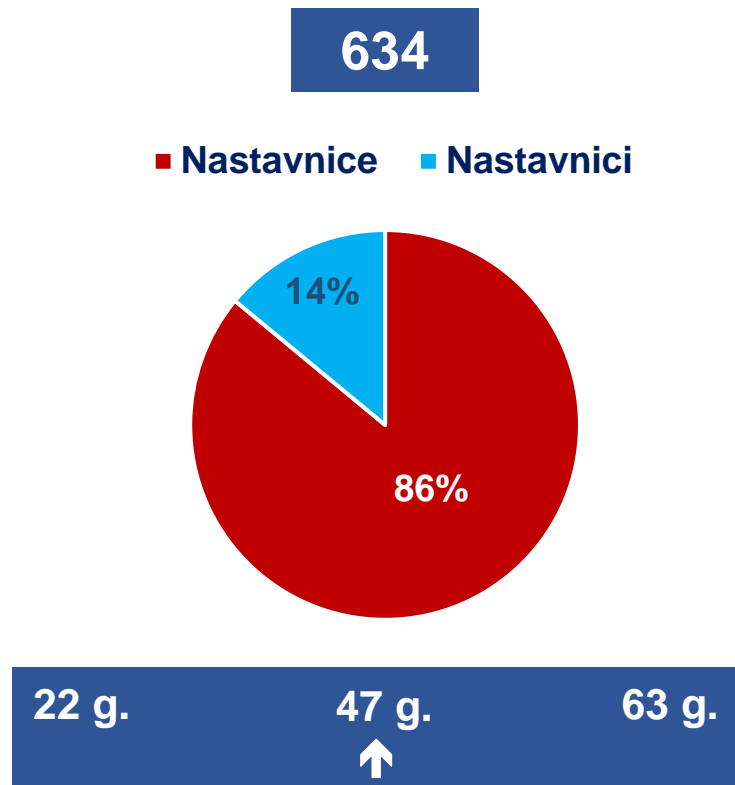
OCENJIVANJE U DIGITALNOM OKRUŽENJU

- Ocenjivanje obrazovnih postignuća učenika: **najzahtevniji** aspekt posla nastavnika („assessment literacy” i „digital assessment literacy”)
- Postoji vekovima* i **oduvek** je izazov za nastavnike (?)
- **Ocenjivanje u digitalnom okruženju: jedan od najvećih izazova** (na samo za nastavnike!) u realizaciji „**koronarne onlajn nastave**” (2/3 nije koristilo)
- Istraživanje SUNPO (2020): izazov **za sve** (...), iz perspektive stručnih saradnika u školama u Srbiji
- OECD (2021): za većinu obrazovnih sistema (98 zemalja) „veoma kritično i izazovno” obezbediti **kontinuitet i integritet ocenjivanja...**

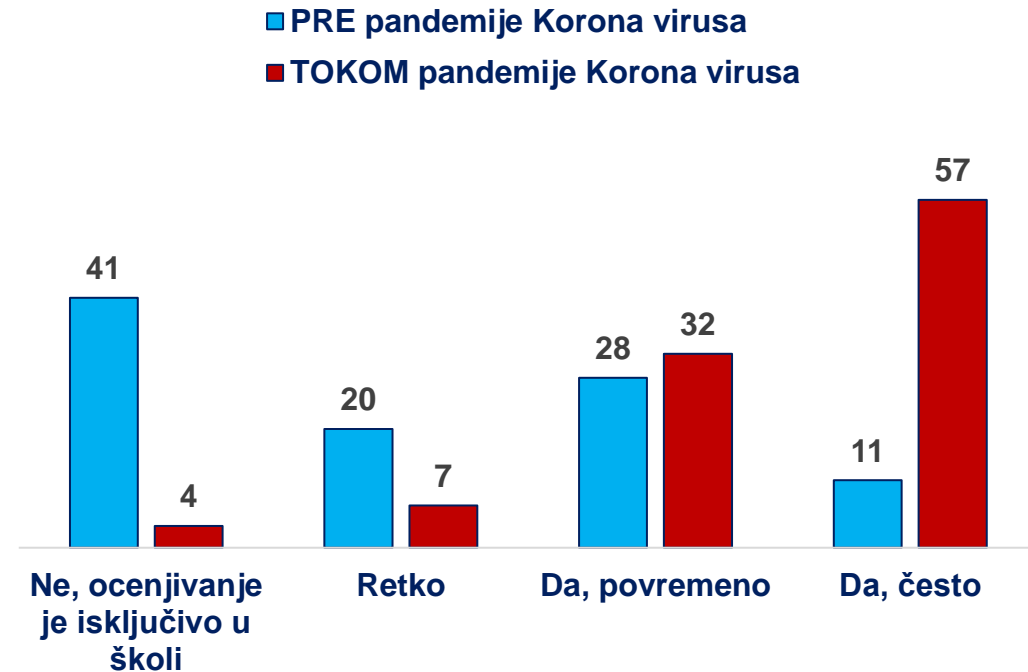
O ISTRAŽIVANJU

- **Anketno onlajn istraživanje:** www.digitalnapismenost.rs
- Realizovano **sredinom februara 2021. godine**
- Kod nas: prvo istraživanje koje se tiče ocenjivanja obrazovnih postignuća učenika u digitalnom okruženju (eksplorativno istraživanje)
- Cilj istraživanja: saznati šta su, iz perspektive nastavnika • **dobre i loše strane ocenjivanja u digitalnom okruženju** (otvorena pitanja), • **prakse ocenjivanja** (pre i tokom Korone), • **potrebe nastavnika** • **primeri dobre prakse**
- **Uzorak** (nije reprezentativan i uključuje samo „digitalno iskusnije” nastavnike)

UZORAK (1)

UZORAK (2)

KAKO DA SPREČIM VARANJE I PREPISIVANJE?

- *Vrlo lako učenici „varaju” - ne znam kako da obezbedim da ne prepisuju ili da im neko drugi radi zadatke.*
- *Roditelji su opet učenici!*
- *Uočavam identične greške u odgovorima različitih učenika.*
- *Potpuna nemogućnost kontrole samostalnosti izrade domaćih, kontrolnih i pismenih zadataka.*
- *Ni učenici, ni njihovi roditelji nemaju izgrađenu svest o tome da im je važno ZNANJE, a ne samo OCENA.*
- *Svest naših učenika daleko je od digitalnog učenja i ocenjivanja!*

KAKO DA OCENE BUDU OBJEKTIVNE I VALJANE?

- *Neobjektivnost!*
- *Ocene nisu ni blizu realan pokazatelj znanja.*
- *Ocenjujemo njihovu snalažljivost a ne znanje.*
- *Učenici mogu da prepisuju, ocene nisu objektivne.*
- *Ali i... Neki učenici ne pokažu šta zaista znaju!*

KAKO DA PROCENIM RAZLIČITE ISHODE?

- *Sama priroda predmeta je takva da podrazumeva onlajn ocenjivanje samo u izuzetnim situacijama.*
- *Praktične veštine nije moguće ocenjivati na ovaj način.*
- *Istražujući godinama kakva je praksa predavanja i provere znanja fizike na najboljim svetskim univerzitetima (najboljim za prirodne i tehničke nauke), a posebno tokom pandemije, nisam našao nijedan kvalitetan primer provere koji se većinski osloni na digitalno okruženje.*

ŠTA KADA NE POSEDUJEMO DIGITALNE VEŠTINE?

- *Nedovoljno razvijene digitalne kompetencije učenika*
- *Neki učenici ne znaju da koriste digitalne alate i teško se obučavaju u tome.*
- *Nastavnici ne poseduju odgovarajuće digitalne kompetencije i iskustvo...*
- *Nepoznavanje mogućnosti veb-alata od strane nastavnika ili učenika.*

IZISKUJE MNOGO VREMENA I TRUDA

- *Priprema kvalitetnog testa/upitnika/kviza zahteva mnogo vremena.*
- *Mnogo vremena je potrebno za pripremu i komentarisanje radova učenika.*
- *Da bi ocena bila realna potrebno je mnogo više vremena nego uživo.*
- *Dupli posao, jer sve to treba pregledati, drugi domaći poslati, korigovane zadatke ponovo pregledati.*

DRUGI IZAZOVI?

- *Neki učenici imaju veću tremu kada se ocenjuje onlajn!*
- *Nedostaje kontakta uživo, posebno kod mlađe dece.*
- *Olako shvataju onlajn nastavu i ocenjivanje.*
- *Puno učenika nema internet, računar, tablet, a ima učenika koji nemaju ni televizor.*
- *Koristimo svoje privatne telefone, računare i sami placamo racune za utrošak interneta – dodatni namet na prosvetarsku platu!*

SAMO KAO „NUŽNO ZLO”!!!

- *Samo u vanrednim okolnostima, kada nema drugog rešenja (epidemija, bolest učenika)!*
- *Ne vidim nikakve prednosti u ovakvom ocenjivanju.*
- *Što se mog predmeta tiče, još ih nisam pronašla!*
- *Nema nijedne prednosti.*
- *Živeli smo mirnije bez digitalizacije, pola stanovništva je i dalje ostalo nepismeno!*

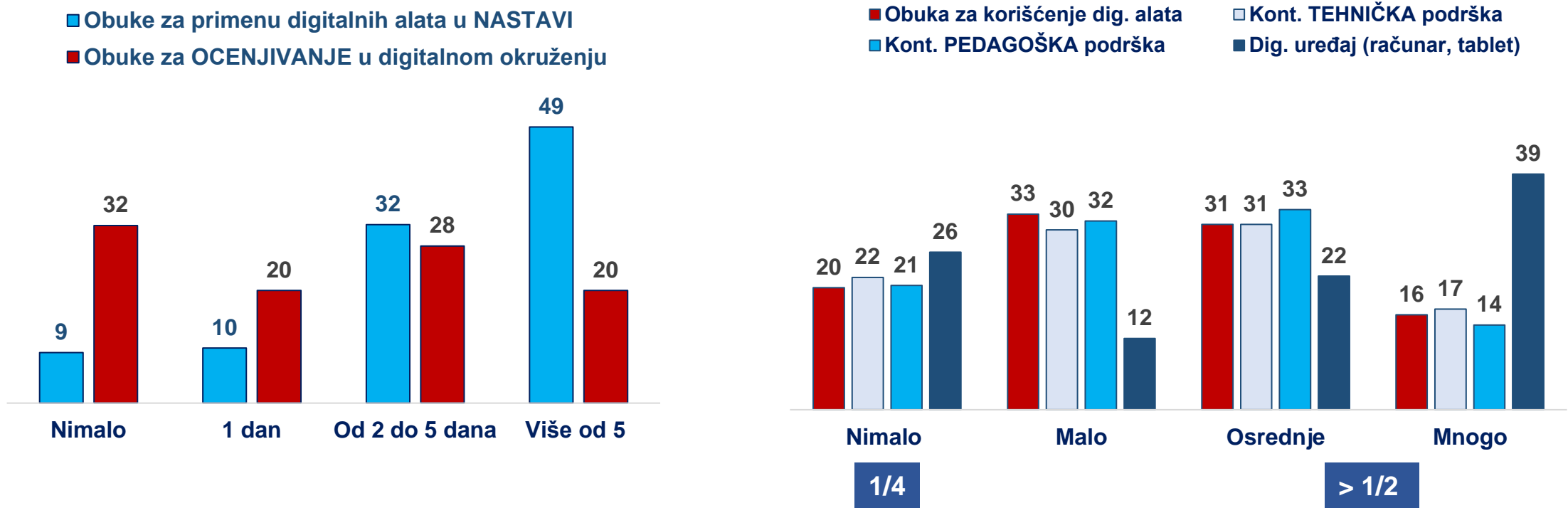

Nastavnica u gimnaziji

- *Redovno postavljam lekcije i domaće zadatke na Moodle-platformu u svrhu učenja. Kada se domaći zadaci daju redovno, smanjuje se „efekat tuđeg rada“, neaktivni učenici ne potrudu se čak ni da prepisu ili nađu nekoga da im radi redovno zadatke. Kod najboljih đaka se uvek vidi **originalnost**. Najveći problem čini ona ogromna sredina kod koje je teško odrediti šta je njihov rad a šta prepisivanje. U takvim uslovima od presudnog je značaja da se **znanje pokazano onlajn povremeno proveru uživo**, tako da onlajn stečena ocena bude samo deo ukupne ocene...*

ISKUSTVO I POTREBE NASTAVNIKA

U SUSRET IZAZOVIMA...

- *Neophodno je da se organizuju obuke na ovu temu, jer su digitalno ocenjivanje i nastava na daljinu kompleksan proces za koji je potrebna organizovana, stručna i tehnička podrška.*
- *Ocenjivanje u digitalnom okruženju je odlično i treba koristiti njegove prednosti, samo treba obezbediti tehničke mogućnosti za njegovu primenu u školi.*
- *Promeniti Pravilnik o ocenjivanju, koji je potpuno nekompatibilan i sa standardnom, a kamoli sa nastavom u digitalnom okruženju.*
- *Potrebno je izraditi nacionalnu bazu interaktivnih testova usklađenih sa ishodima i standardima i učiniti ih lako dostupnim.*

DA ZAKLJUČIMO...

- Ocenjivanje učeničkih postignuća u digitalnom okruženju → **veliki izazov za nastavnike, ali i za sistem(e)***
- Većina nastavnika pokušava **tradicionalni pristup ocenjivanja da „preseli” u digitalno okruženje** → „Staro vino presipa se u nove boce” T. Bejts
- Iako je ocenjivanje u digitalnom okruženju izazovnije nego ocenjivanje u učionici → **pedagoški principi ocenjivanja su isti**
- „Loša nastava” podržana digitalnom tehnologijom → „loša nastava” ...
„loše ocenjivanje” podržano digitalnom tehnologijom → „loše ocenjivanje”!

POGLED U BUDUĆNOST...

- Neuspesi sa kojima se danas suočavamo → **šansa** za dublje promišljanje o dosadašnjim praksama ocenjivanja: **Kome i čemu služe ocene?!** i uvođenje **inovacija** u nastavni proces i sistem ocenjivanja
- **Digitalno formativno ocenjivanje**: efikasno samo u meri u kojoj su nastavnici razvili veštine integrisanja ocenjivanja u nastavu i učenje u učionici – sa ili bez digitalnih alata
- Ocenjivanje u digitalnom okruženju omogućava nam da procenjujemo **složenije kognitivne procese, tzv. veštine za 21. vek**
- „Ako podučavamo (i ocenjujemo) naše učenike danas isto kao što smo to činili juče, uzeli smo im sutra!” (Dž. Džui)

HVALA!

???

dkuzmano@f.bg.ac.rs

www.dobrinkakuzmanovic.weebly.com